

«بررسی و ارزیابی سیاست های بین‌المللی و ایالات متحده آمریکا برای مقابله با تامین

مالی تروریسم»

(کیان افشاری اقدام)

(کارشناس آموزش و پژوهش استانداری آذربایجان غربی)

چکیده

امروزه مقابله با تروریسم جزو اصلی‌ترین دغدغه‌های جهانی محسوب می‌گردد. یکی از اصلی‌ترین شریان‌های تداوم تروریسم در جهان مبحث تامین مالی و منابع مورد نیاز آن است. از این رو راهکارهایی از جمله: حقوقی، سیاسی و نظامی در این راستا از سوی کشورهای مختلف ارایه می‌گردد. لذا میتوان گفت که مسئله اصلی جهانی هم اکنون مبارزه با پدیده‌ی تروریسم به یک امر مبتلابه نظام بین‌المللی مبدل گردیده است؛ چرا که وضعیت نابه سامان ناشی از وقوع آن نه تنها موجب خدشه‌دار شدن امنیت انسانی شده، بلکه صلح و امنیت ملی و بین‌المللی را مورد هجمه‌ی خود قرار داده است. بنابراین با چنین شرایطی به نظر می‌رسد تنها عزم راسخ جهانی می‌تواند به مثابه راهبردی ویژه در مبارزه با تروریسم تلقی گردیده و موجبات رفع شکاف‌های موجود در این رابطه باشد. لذا در این راستا پایان نامه حاضر با تکیه بر منابع و مآخذ دست اول و با روش تحلیل-توصیفی به دنبال پاسخ به این پرسش اصلی بوده که سیاست جنایی ایران و آمریکا در راستای مبارزه با تامین مالی تروریسم چیست؟ یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که درک سیاست‌گذاران آمریکایی از کارآمدی تحریم‌های مالی منجر به ارتقاء این ابزار در میان ابزارهای سیاست خارجی و تبدیل خزانه داری از نهادی حاشیه ای به نهادی مرکزی در هدایت سیاست خارجی و امنیتی ایالات متحده شده است. از سوی دیگر نظام کیفری ایران هم از لحاظ سیاسی و هم حقوقی و کیفری با اسناد بین‌المللی و مخصوصاً قوانین آمریکا تطابقت خاصی ندارد.

واژگان کلیدی

تحریم‌های مالی، تحریم‌های اقتصادی، پولشویی، تروریسم، دلار، آمریکا.

۱- مروری بر روند مبارزه با پولشویی در قوانین کشورها

انتقال و یا تغییر شکل وجوه حاصله از جرایم برای امکان استفاده از آن بدون جلب نظر دیگران سابقه ای طولانی دارد البته مدتها پول شویی و مبارزه با آن بیشتر در رابطه با عواید ناشی از قاچاق مواد مخدر بود ولی رفته رفته مشخص گردید که این پدیده در مورد سایر جرایم از جمله تروریسم هم متداول است به علاوه محرز شده که سایر مجرمان نیز در بسیاری موارد با استفاده از خدمات و تسهیلات بانکها و مؤسسات مالی عواید حاصله از اعمال مجرمانه خود را تطهیر مینمایند لذا سعی شده چه در سطح داخلی و چه در سطح بین الملل اقداماتی برای جلوگیری از گسترش این پدیده مخرب انجام شود از جمله مهمترین این اقدامات ایجاد الزامات و محدودیتهای و اتخاذ تدابیر نظارتی در عملیات بانکی و مالی است که مسلماً همکاری مطلوب و صمیمانه بانکها و مؤسسات مالی را می طلبد. یکی از موانع و مشکلات عمده در استفاده از همکاری بانکها و مؤسسات مالی وجود قاعده حفظ اسرار بانکی (Banking Secrety) است. با توجه به این واقعیت که التزام بانکها به رعایت حفظ اسرار مشتریان، همواره یکی از مهمترین ابزارهای جذب مشتری بوده است لذا میبایستی تدبیری اندیشید تا هر دو ضرورت یعنی مبارزه با پولشویی و حفظ اسرار بانکی به موازات هم رعایت شوند (صادقی و حسین، ۱۳۹).

۱-۱- مبارزه با پولشویی در سطح داخلی

بسیاری از کشورها پولشویی را به عنوان پدیده ای مجرمانه تلقی کرده اند و برای مرتکبان آن مجازات تعیین نموده اند. البته اندازه توجه کشورها به این مسأله یکسان نبوده و بستگی به گسترش پولشویی، میزان تأثیر آن و امکانات هر کشور داشته است.

مثلاً در انگلستان که دیرزمانی است پولشویی در آن ظهور یافته و بانکها و مؤسسات مالی به کرات مورد سوء استفاده بزهکاران برای پنهان کردن منشأ پولهای نامشروع قرار گرفته اند، پارلمان این کشور قوانینی را برای مبارزه با این پدیده وضع نموده است: قانون ۱۹۶۸ در رابطه با اموال مسروقه عواید حاصله از سرقت و شخص معامله کننده اموال مسروقه)، قانون ۱۹۸۶ جرایم قاچاق مواد مخدر (که از جمله کمک به نگهداری و کنترل عایدات ناشی از قاچاق مواد مخدر، به کار بردن عایدات مذکور برای تأمین مالی همان قاچاقچی یا سرمایه گذاری برای وی از طریق خرید املاک را جرم تلقی نموده است قانون ۱۹۸۹ در جهت مبارزه با تروریسم (که به موجب آن از جمله اگر شخصی به هر نحو موجبات نگهداری یا هدایت و کنترل وجوه متعلق به تروریستها را به طریق اختفاء، خارج ساختن از حوزه قضایی انتقال به افراد مشخص یا ... فراهم سازد. مجرم وجود شناخته میشود)، و بالاخره قانون عدالت جزایی و قانون پولشویی ۱۹۹۳ اصلاحی (۲۰۰۱ از جمله قوانین مختلفی است که انگلستان در دارد و برای مبارزه با پولشویی مقررات مشخصی را وضع نموده است (باسوورث، ۱۳۷۶).

به موجب قانون اخیر حتی اطلاع ندادن به مقامات دولتی از وقوع پولشویی و یا افشای این که تحقیقاتی برای کشف پولشویی در جریان است به نحوی که تأثیر منفی در تحقیقات داشته باشد، جرم است.^۱

در چین به موجب مقررات لازم الاجرا از اول مارس ۲۰۰۳، برای مؤسسات مالی و بانکی از جهت اطلاع رسانی و تبادل اطلاعات در رابطه با فعالیتهای پولشویی الزاماتی مقرر گردیده است به علاوه این مؤسسات ملزم به کنترل دقیق هویت اشخاص متقاضی گشایش حسابهای پس انداز یا دخیل در عملیات بانکی گردیده اند علت این اقدامات را می توان خروج حدود ۱۵۰ میلیارد دلار به روشهای غیرقانونی از سال ۱۹۸۷ تاکنون در این کشور عواید قاچاق مواد مخدر یا درآمدهای حاصله از سایر اعمال مجرمانه و اموال مورد استفاده برای انجام اعمال مجرمانه مصادره میشوند، دانست (روزنامه همشهری، شماره ۲۹۹۰، ۷ اسفند ۱۳۸۱).

برای اطلاعات بیشتر ر.ک. به محبی، محسن، گزارش تحلیل در زمینه پولشویی مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۷ به وزارت بازرگانی. ^۱

ژاپن نیز به موجب قوانین وضع شده در ۱۹۹۲ تحصیل یا مصرف سرمایه های غیرقانونی حاصله از جرایم مربوط به قاچاق مواد مخدر را ممنوع اعلام کرده و ترتیبات خاصی را در این رابطه برای مؤسسات مالی و بانکی مقرر نموده و به علاوه توصیه های گروه مسؤول «اجرای اقدامات مالی به صورت بخشنامه به مؤسسات مذکور ابلاغ شده است. (محبی، ۱۳۸۱)

در سوئیس که شدیداً بر حفظ اسرار بانکی تأکید دارد مبارزه با پولشویی چندان مورد توجه واقع نشده زیرا انجام معاملات بانکی همواره سود هنگفتی برای مؤسسات مالی و بانکی این کشور به همراه آورده است. به عبارت دیگر، مؤسسات مذکور بیشتر به جلب سرمایه گذاری و جمع آوری وجوه توجه دارند تا به منشأ منشأ وجوه مورد معامله یا واریز شده به حسابها. مع ذلک کمیسیون بانکداری دولت مرکزی سوئیس صریحاً بانکها را از پذیرش وجوه ناشی از اعمال مجرمانه و غیرقانونی منع نموده و مسؤولان و کارکنان متخلف را قابل پیگرد قانونی دانسته، البته بی اطلاعی مسؤولان از غیرقانونی بودن منشأ پولها موجب رفع مسؤولیت آنهاست. "در استرالیا مقررات خاصی وجود دارد که به موجب آنها درآمدهای حاصل از عملیات بزهکارانه مصادره می شود. به موجب سیستم متخذه در این کشور بسیاری از مؤسسات تجاری و افراد دخیل در معاملات نقدی بیش از حد مشخص، باید انتقال وجوه مذکور و به طور کلی هر نوع نقل و انتقال مشکوک پول نقد را گزارش کنند. (باسورث، ۱۳۷۶)

در یک سو ارزیابی اگر بخواهیم با قوانین ایران بسنجیم باید گفت: در ایران نیز اقداماتی برای جلوگیری از سوء استفاده مجرمان از بانکها و مؤسسات مالی برای استفاده از پول حاصل از اعمال مجرمانه در جریان است. لایحه مبارزه با پولشویی نیز در سال ۱۳۸۱ به مجلس تقدیم شده و تحت بررسی است (روزنامه همشهری، ش ۲۸۸/۳۰۳۷ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۰). به موجب ماده ۱ لایحه مذکور جرم پولشویی عبارت است از هرگونه تبدیل یا تغییر یا نقل و انتقال یا پذیرش یا تملک دارایی با منشأ غیرقانونی، به طور عمدی و با علم به آن برای قانونی جلوه دادن دارایی یاد شده به موجب تبصره ماده ۱ همین لایحه دارایی با منشأ غیرقانونی، وجوه یا اموال یا منافعی است که از طریق فعالیت های مجرمانه از قبیل، ارتشاء، اختلاس تبانی در معاملات دولتی، کلاهبرداری، فرار مالیاتی قاچاق

کالا و ارز فحشا، قمار قاچاق مواد مخدر، ربا و سرقت کسب شده باشد با توجه به طولانی بودن روند تصویب لایحه قانونی پولشویی در مجلس از یک طرف و فوریت اتخاذ تدابیری برای هماهنگی با بانکهای خارجی از طرف دیگر شورای پول و اعتبار در تاریخ به استناد اختیارات حاصله از قانون پولی و بانکی کشور ۱۳۵۲، مقرراتی را برای پیشگیری از پولشویی در مؤسسات مالی، ۱۸/۲/۱۳۸۱، مصوب کشور تصویب کرده است (لایحه دولت به شماره ۳۲۱۵۶/۳۷۱۴۹ مورخ ۱۳۸۱/۷/۶).

به موجب مقررات مذکور انجام هرگونه عملیات بانکی توسط مؤسسات مالی برای اشخاص حقیقی و حقوقی که هویتشان با توجه به ضوابط تعیین شده ناشناخته است، ممنوع میباشد. در صورتی که متقاضی استفاده از خدمات مؤسسات مالی و بانکی ایرانی از ارائه اطلاعات مورد درخواست امتناع نماید از ارائه خدمات به وی خودداری می شود. به علاوه بانکها و مؤسسات مالی مکلف شده اند موارد مشکوک را طبق فرمهایی که اداره نظارت بر بانکهای بانک مرکزی تهیه نموده، به بانک مرکزی گزارش دهند و بانک مرکزی پس از اطمینان از صحت گزارش مراتب را به مراجع صلاحیتدار اطلاع خواهد داد. به موجب مقررات مذکور بانکها و مؤسسات مالی مکلف شده اند یکی از اعضای هیأت مدیره خود را به عنوان مسؤول هماهنگی و ارتباط با بانک مرکزی در زمینه مبارزه با پولشویی، منصوب کنند (روزنامه ایران، سال نهم، ش ۲۳۹۳، ۳ اسفند ۱۳۸۱).

در امارات متحده عربی مقررات شدیدی موسوم به قانون ۲۰۰/۲۴ برای مبارزه با پولشویی وضع شده که به موجب آن هر کس هنگام افتتاح حساب باید اطلاعات کاملی حتی در امور محرمانه خود ارائه دهد و اگر مبالغ هنگفتی به حساب شخصی واریز شود باید مشخصات کامل واریز کننده مشخص باشد در قطر نیز مقرراتی تحت عنوان «عملیات ضربت مالی برای جلوگیری از پولشویی وجود دارد و کمیته ملی مقابله با پولشویی بر فعالیتهای بانکها نظارت دارد (روزنامه ابرار اقتصادی، شماره ۱۳۷۴ فروردین ۱۳۸۲).

۲-۱- اقدامات بین المللی

هر چند هر یک از کشورهای مختلف با توجه به نیاز خود مقرراتی را برای مبارزه با پولشویی وضع نموده اند، مع ذلک به این نتیجه رسیده اند که بدون همکاری با یکدیگر نمیتوانند در این زمینه توفیق چندانی کسب نمایند. لذا طی اعلامیه ها و توافقنامه های گوناگون ضمن غیرقانونی اعلام نمودن پول شویی مکانیزم هایی را برای جلوگیری از پول شویی و محروم نمودن مجرمان از وجوه حاصله از اعمال مجرمانه شان ایجاد کرده اند و یا توصیه هایی را برای هماهنگی در اقدامات و تدابیری که باید اتخاذ شود، مطرح نموده اند. از جمله به موجب کنوانسیون سازمان ملل متحد (دسامبر ۱۹۸۸) - وین که تاکنون به امضاء بیش از ۱۱۷ کشور رسیده و از اواخر ۱۹۹۰ به مرحله اجرا در آمده تمهیداتی برای مبارزه با پولشویی در رابطه با عواید حاصل از قاچاق مواد مخدر پیش بینی شده و کشورهای عضو متعهد شده اند پولشویی را جرم تلقی نموده و در رابطه با شناسایی، تعقیب و ضبط چنین وجوهی نهایت همکاری را با یکدیگر معمول دارند. به موجب ماده (B) (۱) این کنوانسیون پولشویی عبارت است از:

تغییر شکل دادن یا منتقل نمودن مالی با علم به این که در نتیجه ارتکاب جرم قاچاق مواد مخدر و یا مشارکت در آن حاصل شده، به منظور مخفی نمودن منشأ غیر قانونی مال یا کمک به مرتکب چنین جرمی برای فرار از نتایج عمل خود (باسوورت، ۱۳۷۶). مخفی نمودن ماهیت منبع محل وقوع انتقال، تغییر مکان، مالکیت مال یا حقوق متعلقه به آن با علم به این که مال مذکور حاصل از جرم قاچاق مواد مخدر یا مشارکت در انجام آن است.

کمیته بانکی بازل در مورد مقررات بانکی و رویه های نظارتی در دسامبر ۱۹۸۸، با تأکید بر اعلامیه مورخ ژوئن ۱۹۸۰ (شماره ۱۰-۸۰-R) کمیته وزرای شورای اروپا در خصوص تأثیر همکاری بانکها بر سرکوب اعمال مجرمانه به وسیله مقامات قضایی و، پلیسی طی اعلامیه ای اصولی را در جهت مبارزه با پولشویی مطرح نموده تا بانکها با توجه به این اصول اولاً هویت دقیق و صحیح مراجعان را دریابند، ثانیاً اطمینان حاصل شود معاملاتی که غیرقانونی و نامشروع به نظر میرسند انجام نمی شوند و همکاری مناسب با مقامات قانونی به عمل می آید (www.imolin.org).

در سال ۱۹۸۹ گروه مسؤول اجرای اقدامات مالی (FATF) در پاریس به وسیله کشورهای گروه ۷ تشکیل شد تا با همکاری دیگر ارگانهای بین‌المللی راه‌ها و توصیه‌هایی را برای مبارزه با پول شویی پیش‌بینی و پیگیری نماید. این گروه در ۷ فوریه ۱۹۹۰ مجموعاً ۴۰ توصیه منتشر کرد و بعد از وقایع ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ با توسعه حدود کار خود در زمینه پولشویی، مبارزه با تأمین مالی تروریسم را نیز در دستور کار خود قرار داد و هشت توصیه جدید در این زمینه منتشر نمود. این گروه از جمله از دولتهای عضو درخواست نموده ضمن مجازات پول شویی، ترتیبی اتخاذ نمایند تا بانکها و مؤسسات مالی نسبت به تعیین هویت دقیق مشتریان حفظ اسناد و مدارک مربوطه و ارائه آنها در صورت درخواست مراجع صلاحیتدار، و اعلام موارد مشکوک اقدام کنند. از طرفی مقرر نموده که باید پیش‌بینی‌های لازم برای حمایت از مؤسسات مذکور و کارکنانشان به عمل آید تا در رابطه با گزارشهایی که با حسن نیت ارائه می‌نمایند مسؤولیت حقوقی نداشته باشند گروه مذکور همچنین تقویت همکاریهای بین‌المللی برای مبارزه با پدیده پولشویی را نیز توصیه کرده است (محبی، ۱۳۸۲).

توصیه‌های FATF مبنای بسیاری از اقدامات بعدی در رابطه با پولشویی قرار گرفت. از جمله اعلامیه نوامبر ۱۹۹۲ کینگزتون که متعاقب اجلاس وزرا و نمایندگان کشورهای حوزه کارائیب و آمریکای لاتین صادر شد و ضمن تأکید بر توصیه‌های FATF لزوم امضاء و تصویب کنوانسیون ۱۹۸۸ سازمان ملل مورد موافقت شرکت کنندگان قرار گرفت. همچنین گروه موسوم به Wolfsberg در سوئیس متشکل از تعدادی مؤسسات مالی که اصولاً برای مبارزه با تأمین مالی تروریسم ایجاد شده است سعی نمود با ارائه توصیه‌هایی از جمله لزوم شناخت دقیق مشتری، مانع سوء استفاده تروریست‌ها از امکانات مؤسسات مالی گردد اعلامیه مذکور در خاتمه از توصیه‌های FATF نیز حمایت نموده است (www.wolfsberg-principles.com).

انجام چنین اقداماتی از سوی بانکها و مؤسسات مالی ناشی از نگرانی و توجه جدی آنها به این واقعیت است که اعتبار و «اعتماد» یکی از دارایی‌های باارزش آنهاست و اگر وجوه ناشی از عمل یا اعمال مجرمانه بتواند به آسانی از طریق مؤسسه‌ای مالی

منتقل شود نه تنها ممکن است مؤسسه مذکور شریک جرم تلقی شود، بلکه مسلماً اعتبار خود را از دست می‌دهد و به موقعیت و اعتبار سایر مؤسسات مالی نیز لطمه وارد میشود. اتاق بازرگانی بین المللی نیز به نوبه خود ضمن حمایت از روند داخلی و بین المللی مبارزه با پولشویی همواره طی اطلاعیه هایی به تأثیرات سوء این پدیده بر رقابت عادلانه و بازار آزاد اشاره نموده است. از اعضای کمیسیون بانکی اتاق نیز خواسته شده که نقش ICC را در مبارزه با پول شویی بررسی و آن را مشخص نماید. البته لازم است دیگر کمیسیون های ICC از قبیل کمیسیون خدمات ،مالی کمیته مبارزه با فساد مالی و کمیته خدمات مربوط به جرایم تجاری نیز در این رابطه فعالیت داشته باشند. به نظر دبیرخانه اتاق بازرگانی بین المللی اگر این نهاد بخواهد در این زمینه فعال شود باید کمیسیون پشتیبانی دائمی تشکیل شود تا با ارائه برنامه های لازم کمیسیونهای مختلف ICC را حمایت کند و به طور مستمر با سازمانهای بین المللی و داخلی که عهده دار مبارزه با پولشویی اند، در تماس باشد (thiery, 2002).

۲- قانون ضد تروریسم ایالات متحده آمریکا

قبل از پرداختن به مقررات قانون ضدتروریسم ایالات متحده آمریکا لازم است خلاصه ای از تاریخچه وضع مقررات ناظر بر پول شویی در این کشور ذکر گردد.

۲-۱- تاریخچه وضع مقررات ناظر بر پول شویی در ایالات متحده آمریکا

ایالات متحده آمریکا از اولین کشورهایی است که سعی نمود با وضع قوانین خاصی دامنه مبارزه با پولشویی را به جرایمی غیر از قاچاق مواد مخدر نیز تسری دهد از جمله قانون حفظ اسرار بانکی ۱۹۷۰ در رابطه با حفظ و گزارش اطلاعات همه بانکها را ملزم به رعایت و اجرای برنامه های ضد پول شویی نموده است. همچنین به موجب قانون کنترل پولشویی ۱۹۸۶ مقررات جزایی برای پولشویی در نظر گرفته شده است. مثلاً اگر یک بانک معامله ای را بدون شناسایی منبع غیرقانونی واقعی وجوه مربوط، انجام دهد در حالی که میبایستی عرفاً به آن شک می کرد، ممکن است مقصر تلقی شود. (سلیمی، ۱۳۸۲).

قانون ۱۹۸۸ کلیه رافان و بنگاههای معاملات صر املاک یا اتومبیل و حتی و کلای دادگستری را مکلف نموده که معاملات بیش از ۱۰۰۰۰ دلار را گزارش نمایند به علاوه به موجب قانون مالیاتهای امریکا درآمدهای بیش از ۱۰۰۰۰ دلار در یک یا چند سال مرتبط باید به اداره مالیات گزارش شوند. مجمع عمومی سازمان کشورهای آمریکایی در شد(محبی، ۱۳۸۲: همان منبع).

ناسوا و باهاما در ماه مه ۱۹۹۲ آیین نامه های نمونه ای با هدف بهبود قانونگذاری جزایی گسترش همکاریهای بین المللی و جلوگیری از سوء استفاده از سیستمهای مالی در جریان پولشویی، وضع کرده است. "بالاخره متعاقب وقایع سپتامبر ۲۰۰۱ مقررات سختی درباره ضد تروریسم وضع و با توجه این که تحقیقات نشان داد برای تأمین منابع مالی عملیات تروریستی مذکور از مؤسسات مالی و بانکها استفاده شده، الزامات و محدودیتهایی برای این گونه مؤسسات ایجاد گردیده است(بشیری، ۱۳۸۴).

تذکر این نکته لازم است که مقررات مندرج در است که مقررات مندرج در قسمت سوم قانون ضد تروریسم که به طور خاص ناظر بر مسأله پولشویی است در واقع قبل از وقایع ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ طراحی شده بود و از یکسو از قانون کنترل پولشویی ۱۹۸۶ و از سوی دیگر از قانون حفظ اسرار بانکی ۱۹۷۰ البته با تغییراتی، نشأت گرفته است.

۲-۲- مقررات مبارزه با پولشویی در قانون ضدتروریسم ایالات متحده آمریکا ۲۰۰۱

قانون ضدتروریسم ۲۰۰۱ ایالات متحده آمریکا که متعاقب وقایع سپتامبر ۲۰۰۱ در این کشور وضع شده متضمن مقررات شدیدی برای مبارزه با تروریسم از طریق مبارزه با پولشویی و تأمین مالی اقدامات تروریستی میباشد در مقدمه مقررات مذکور اهداف قانون چنین مشخص شده اند: افزایش قدرت اقدامات ایالات متحده آمریکا در پیشگیری و تعقیب پولشویی و تأمین مالی تروریسم (۱)(۶) ۳۰۲، اطمینان از این که معاملات و روابط مالی خلاف مقررات قانونی نیستند (۲)(b) ۳۰۲، تقویت مقررات پولشویی ۱۹۸۶ خصوصاً در رابطه با جرایم اتباع و مؤسسات مالی خارجی (۳)(b) ۳۰۲ مقررات قسمت سوم قانون مبارزه با تروریسم الزامات و نظارتهای خاصی را بر بانکها و مؤسسات مالی آمریکایی مقرر می دارند به نحوی که مؤسسات مالی کشورهای دیگر نیز عملاً موظفند در روابط معاملات خود با مؤسسات امریکایی این مقررات و الزامات را رعایت نمایند و تعهداتی را در رابطه با کنترل عملیات مالی مشتریان خود بپذیرند. ذیلاً به بررسی بخشی از این مقررات می پردازیم.

به خزانه داری آمریکا اختیار داده شده در موارد مشکوک به پولشویی، مؤسسات مالی داخلی آمریکا را ملزم کند که در جریان روابط مالی و بانکی خود با کشورهای خارجی مؤسسات فعال در خارج از آمریکا، معاملات انجام شده در خارج از آمریکا و برخی انواع حسابهای بانکی اقداماتی از این قبیل را به عمل آورند، حفظ سوابق و و گزارش برخی معاملات (۱)(b) ۳۱۱، ارائه اطلاعات مربوط به مالکیت منافع " حسابهای مفتوحه یا نگهداری شده برای شخص خارجی یا نماینده وی در آمریکا (۲)(b) ۳۱۱، ارائه اطلاعات مربوط به برخی حسابهای ویژه و برخی حسابهای کارگزاری. همچنین خزانه داری میتواند محدودیتهایی را برای افتتاح یا نگهداری چنین حسابهایی پیش بینی نماید (۵)(۶) ۳۱۱. (باسورث، ۱۳۷۶)

در رابطه با تشخیص کشورها مؤسسات حسابها یا معاملات مشکوک به پولشویی که ممکن است موضوع مقررات مذکور باشند و نهایتاً تدابیر مذکور در قسمت (۶) ۳۱۱ نسبت به آنها اتخاذ شود، خزانه داری آمریکا با مشورت وزارت کشور و دادستان کل عواملی را در نظر میگیرد که از یک سو سرزمینی هستند و مربوط میشوند به قلمرو قضایی کشور خاص و از سوی دیگر سازمانی هستند.

برای تشخیص و تصمیم در این که کدام یک از اقدامات پیش بینی شده باید نسبت به مورد مشکوک انجام شوند، خزانه داری نکاتی را مورد توجه قرار خواهد داد(همان).

از جمله این که آیا اقدام مشابهی به وسیله دیگر کشورها انجام شده یا در حال انجام است؟ آیا اتخاذ اقدامی خاص آثار سوء یا هزینه های نامعقولی را بر مؤسسات ایجاد شده در آمریکا تحمیل نخواهد کرد؟ عکس العمل محتمل و تأثیر اقدامات متخذه بر امنیت ملی و سیاست خارجی آمریکا (۴)(a) ۳۱۱، چه خواهد بود؟

در ماده (۱)(I)(a) ۳۱۲ قانون مذکور پیش بینی شده که مؤسسات مالی امریکایی که در آمریکا برای یک خارجی حساب بانکی خصوصی یا کارگزاری افتتاح مینمایند باید نهایت دقت را در کشف پولشویی در حسابهای مذکور بنمایند این مؤسسات مالی امریکایی می توانند با اتخاذ تدابیر پیش بینی شده به اطلاعات مفیدی در رابطه با مالکان بانک خارجی (۲)(۱)(a) ۳۱۱، یا انجام معاملات مشکوک از نظر پولشویی و ... دست یابند. همچنین در افتتاح یک حساب بانکی خصوصی به درخواست شخص خارجی، با کنترلهای پیش بینی شده میتوان به هویت مالک یا مالکان واقعی و منبع وجوه سپرده شده به چنین حسابی پی برد. مثلاً احراز شود آیا در حسابی که به وسیله مقام ارشد سیاسی خارجی یا اقوام و شرکایش گشوده شده، از وجوه حاصله از سوء استفاده های مالی در کشور خارجی استفاده شده یا نه (۳)(O)(a) ۳۱۲. (خمامی زاده، ۱۳۸۲)

ماده (۱)(I)(a) ۳۱۳ ممنوعیت یک مؤسسه مالی امریکایی برای افتتاح حساب کارگزاری به درخواست یک بانک خارجی را که در هیچ کشوری حضور فیزیکی ندارد مقرر نموده است به علاوه، مؤسسه مالی امریکایی باید اطمینان حاصل نماید که حساب کارگزاری مفتوحه برای بانک خارجی جهت ارائه خدمات غیر مستقیم بانکی به دیگر بانک خارجی که در هیچ کشوری وجود ندارد مورد استفاده قرار نخواهد گرفت (ماده ۳۱۳(a)(۱)(۲) ملاحظه می شود قانون ضد تروریسم آمریکا الزاماتی را برای مؤسسات مالی امریکایی مقرر داشته و بانکهای خارجی که با بانکهای امریکایی معامله و ارتباط دارند برای حفظ این رابطه میبایستی گواهی لازم مبنی بر

رعایت موارد اشاره شده در این قانون را ارائه دهند. در واقع الزام بانکهای آمریکایی، عملاً موجب الزام بانکهای مرتبط با آنها نیز شده است. به علاوه، بانکهای خارجی مرتبط با بانکهای آمریکایی (باز هم در رابطه با الزامات قانون ضد تروریسم موظفند در ارتباطات خود با دیگر بانکهای خارجی تعهدات مشابهی را به آنها تحمیل نمایند) (صدوقی، ۱۳۸۵).

به موجب ماده (۱) (a) ۳۱۴ قانون مذکور خزانه داری می بایستی مقررات لازم را برای تشویق همکاری بین مؤسسات مالی و مقامات اجرایی در رابطه با تبادل اطلاعات مربوط به اشخاص یا سازمانهایی که به دلیل معتبر و به نحو معقولی مظنون به دخالت در اعمال تروریستی یا فعالیتهای پول شویی هستند وضع نماید. حسب ماده (۵) (a) ۳۱۴ اطلاعات مؤسسه مالی تنها در ارتباط با فعالیتهای یاد شده مورد استفاده قرار خواهند گرفت و بدین ترتیب مقررات مربوط به حفظ اسرار بانکی نیز نقض نمیشود. از مقررات قابل ذکر دیگر این قانون ماده ۳۲۶ است که تمام مؤسسات مالی را ملزم میکند هویت مشتریان خود را در زمان افتتاح حساب دقیقاً شناسایی و اطمینان حاصل نمایند که نام شخص متقاضی در فهرست اشخاص مظنون و تروریست نیست، مع ذلک رعایت چنین مقرراتی ممکن است برای بعضی مؤسسات سرمایه گذاری خصوصاً آنها که حسابهای عمومی دارند مشکل باشد. به علاوه در رابطه با شرکتهای سرمایه گذاری که سهامشان را از طریق شخص ثالث می فروشند این سؤال پیش می آید که آیا شخص سرمایه گذار طرف حساب، شخص ثالث است یا شرکت سرمایه گذار یا هر دو به همین دلیل روند تشخیص هویت در مؤسسات مالی مختلف ممکن است متفاوت باشد (خمامیزاده، ۱۳۸۲).

حسب ماده ۳۵۲ قانون ضد تروریسم آمریکا تمام مؤسسات مالی باید ظرف مهلت تعیین شده برنامه ریزی لازم را برای اعمال قانون مذکور به عمل آورند از جمله میبایستی رویه ها سیاستها و نظارت های داخلی خود را با این قانون هماهنگ نمایند شخصی را به عنوان مسؤول اجرای این امر تعیین کنند برنامه های آموزشی در این رابطه برای کارکنان خود ترتیب دهند و سیستم نظارتی مستقلی را برقرار نمایند. مسلماً هر مؤسسه مالی با توجه به ساختار و وضعیت خاص خود در این مورد اقدام خواهد نمود و به همین

دلیل نیز حسب ماده (۳۵۲ خزانه داری ملزم شده با وضع مقرراتی مشخص نماید که الزامات و مقررات قانون ضد تروریسم . تا چه حدو چگونه با وضعیت خاص هر مؤسسه مالی مشمول این قانون سازگار است (www.treasury.gov).

۳- یافته های تحقیق

پولشویی، عواید حاصل از جرایمی از قبیل قاچاق مواد مخدر، معاملات قاچاق اسلحه و جرایم سازمان یافته را صحیح و قانونی جلوه میدهد و در این رابطه عمدتاً بانکها و مؤسسات مالی که هر یک به جهت رقابت با دیگران سعی در ارائه امکانات و خدمات بهتر و جدیدتری به مشتریان دارند، مورد سوء استفاده مجرمان قرار می گیرند. با توجه به این واقعیت که وقتی پول نامشروعی داخل پولهای مشروع شد ردیابی آن بسیار مشکل خواهد بود بانکها و مؤسسات مالی می بایستی با رعایت چارچوبهای، قانونی حرفه ای اخلاقی و اتخاذ تدابیر مناسب، نظارت شدیدی را برای جلوگیری از پولشویی اعمال نمایند. البته تعارض مصلحت مبارزه با پولشویی با رعایت قاعده حفظ اسرار بانکی و همچنین تمایل بانکها به جلب مشتری بیشتر همواره مانعی مهم در همکاری ایشان با مقامات صلاحیتدار بوده است.

کشورهای مختلف به تناسب وضعیت و نیاز خود، با وضع مقررات خاصی الزاماتی را برای بانکها و مؤسسات مالی مقرر داشته اند. مع ذلک خصوصاً بعد از وقایع ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ مشخص شد که هیچ یک به تنهایی قادر نیستند به طور مؤثری با پول شویی مبارزه نمایند و لازم است با هماهنگی و همکاری با یکدیگر با این پدیده مبارزه کنند و اصولاً مشارکت علیه تبهکاری بین المللی امروزه یک اصل تثبیت شده و مسلم است.

جدا از الزامات مقرر توسط دولتها، بانکها و مؤسسات مالی نیز خود با وقوف به این که سوء استفاده از خدمات آنها به اعتبارشان لطمه وارد نموده و موجب سلب اعتماد عمومی از آنها خواهد شد و با عنایت به این که ممکن است علی رغم تمام تلاشها و اقدامات پیشگیرانه سهواً، عامل تطهیر پولهای حاصله از قاچاق مواد مخدر اعمال تروریستی و سایر جرایم شوند، به توافق هایی با یکدیگر در جهت مبارزه با پولشویی از جمله در رابطه با تبادل اطلاعات دست یافته اند. بدون وجود چنین همکاریهایی تمام تلاشها برای شناسایی و ردیابی پولهای نامشروع که روز به روز با روشهای جدیدتر و پیچیده تری تطهیر میشوند حتی با صرف هزینه های هنگفت نتیجه چندانی نخواهد داشت.

منابع و مآخذ

کتاب ها

- آقایی، سیدداود، (۱۳۸۶)، اتحادیه اروپایی در سیاست خارجی ج.ا.ا، تهران، انتشارات سرای عدالت.
- احمدی، کورش (۱۳۸۴)، شورای امنیت سازمان ملل و مسئله خلع سلاح عراق، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی.
- باقری حسن (۱۳۸۱)، محور شرارت چاپ اول، تهران، نشر نذیر..
- بشیریه، حسین (۱۳۸۴)، جامعه شناسی، سیاسی چاپ دوم تهران، نشر نگاه معاصر ۱۲ برچر، مایکل (۱۳۸۲) بحران در سیاست :جهان ظهور وسقوط بحرانا ترجمه فردین قریشی، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- پاک آیین، محسن، (۱۳۸۳)، رساله ای در شناخت نومحافظه کاران، آمریکا، بنیاد اسلامی بانکوک.
- دهشیار، حسین (۱۳۸۳)، ۱۱ سپتامبر و استراتژی بزرگ آمریکا سیاست خارجی آمریکا بعد از ۱۱ سپتامبر، تهران، نشر خط سوم.
- رحمانی، منصور، (۱۳۸۴)، ناتو و تروریسم کتاب اروپا (۶)، مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر تهران.

- سلیمی، صادق، ۱۳۸۱، تطهیر پول در اسناد بین المللی و لایحه پول شویی، مجله تخصصی دانشگاه . علوم اسلامی رضوی الهیات و حقوق) سال دوم، شماره چهارم، زمستان.
 - عبداللهی، محسن، ۱۳۸۱، پیامدهای حوادث ۱۱ سپتامبر بر مبارزه با تروریسم مجله اطلاع رسانی، حقوقی ماهنامه معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری سال، اول شماره اول آبان.
 - محبی، دکتر محسن گزارشی در رابطه با پول شویی به وزارت بازرگانی ج.ا.ا. مورخ ۲۷/۴/۱۳۸۱ بخش تحقیقات دفتر خدمات حقوقی بین المللی.
 - میر محمد صادقی، حسین، ۱۳۸۰ ملاحظات در باب تروریسم، مجله تحقیقات حقوقی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی، شماره ۳۴، ۳۳-.
 - موسوی مقدم، محمد. ۱۳۸۱، «درآمدهای ناشی از جرم پولشویی»، کرج: انتشارات رضوانی.
- مقالات
- امیری، مهدی، «ارزیابی مقایسه ای مواضع و دیدگاههای اتحادیه اروپا و آمریکا درباره موضوعات مهم جهانی، مجلس و پژوهش سال دوازدهم ش ۴۸، ۱۳۸۵.
 - امیری مهدی ارزیابی نقش اتحادیه اروپا در قبال تهدیدات آمریکا برضد ایران»، مجلس و پژوهش سال نهم، ش ۳۵، ۱۳۸۱.
 - اوبراین، کوین و جوزف، نوسبام جمع آوری اطلاعات درباره تهدیدات نامتقارن ترجمه سید جمال حسینی، ماهنامه نگاه ش ۲۴ تیر. ۱۳۸۱.
 - آسایش طلب طوسی محمدکاظم سیاست خارجی آمریکا در قبال عراق پس از ۱۱ سپتامبر»، فصلنامه سیاست خارجی سال، شانزدهم ش ۳ پاییز ۱۳۸۱.

- الکستین، روی سردی روابط آمریکا و عربستان ترجمه مرتضی شمس، ماهنامه خلیج فارس و امنیت ش ۱۰، ۱۳۸۱.
- ابوالفتوح، علی، «ضربه نخست استراتژی جدید نظامی آمریکا تحولات جهان، شه، تیر ۱۳۸۱-۱۳-اعتدال، مه‌دیه ۱۱ سپتامبر و تأثیر آن بر نظامی گری در سیاست خارجی آمریکا»، فصلنامه سیاست خارجی سال، بیستم ش ۲ و ۳، تابستان و پاییز ۱۳۸۵.
- حسینی امیرحسین راهبرد کنونی آمریکا در زمینه مقابله با سلاحهای کشتار جمعی و برنامه هسته ای ایران»، فصلنامه سیاست خارجی سال نوزدهم ش ۳ و ۴ پاییز و زمستان ۱۳۸۴.
- حسین متین، سیدحسین روندهای سیاسی خارجی و بین‌المللی تأثیرگذار بر سیاست خارجی در عراق فصلنامه سیاست خارجی سال، شانزدهم، ش ۲، تابستان ۱۳۸۱.

Latin Sources

- Al Rushaid v. Pictet & Cie, 68 N.E.3d 1 | Casetext (2012) Accessed February 13, 2019.
<https://casetext.com/case/al-rushaid-v-pictet-cie-2>.
- Boister, Neil (2012) An Introduction to Transnational Criminal Law. Oxford University Press.
- Booyesen, Sandra, and Dora Neo (2017) Can Banks Still Keep a Secret? Cambridge University Press.
- Buckley, Ross P., Emiliios Avgouleas, and Douglas W. Arner (2016) Reconceptualising Global Finance and Its Regulation. Cambridge University Press.
- <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=9c7fc8c1-8e12-4a56-9a72-00fb3d1c0b66>. Carter, Barry and Farha, Ryan. (2013) Overview and Operation of U.S. Financial Sanctions.Pdf.". Accessed January 23, 2019.

- Global FX Trading Averages \$5.1 Trillion a Day in April 2016; Spot Trading https://www.protiviti.com/sites/default/files/united_states/insights/guide-to-us-aml-requirements-6thedition-protiviti_0.pdf
- Gurule, Jimmy. n.d. "The Money Laundering Control Act of 1986: Creating a New Federal Offense or Merely Affording Federal Prosecutors an Alternative Means of Punishing Specified Unlawful Activity?" American Criminal Law Review, 32: 33.

"Review and evaluation of international policies and the United States of America to deal with the financing of terrorism"

(Kian Afshari Aghdam)

(Education and Research Expert of West Azerbaijan Governorate)

Abstract

Today, dealing with terrorism is one of the main global concerns. One of the main arteries of the continuation of terrorism in the world is the issue of financing and the resources it needs. Therefore, solutions such as: legal, political and military are offered by different countries in this direction. Therefore, it can be said that the main global problem is now the fight against the phenomenon of terrorism, which has become a problem of the international system; Because the disorderly situation caused by its occurrence has not only damaged human security, but also attacked national and international peace and security. Therefore, with such conditions, it seems that only global determination can be considered as a special strategy in the fight against terrorism and cause the gaps in this relationship to be resolved.

Therefore, in this regard, the current thesis, relying on first-hand sources and sources and using descriptive-analytical methods, seeks to answer the main question, what is the criminal policy of Iran and the United States in the fight against terrorism financing?

The findings of the research indicate that the American policymakers' understanding of the effectiveness of financial sanctions has led to the promotion of this tool among the tools of foreign policy and the transformation of the treasury from a marginal institution to a central institution in guiding the foreign and security policy of the United States. On the other hand, Iran's criminal system is not compatible with international documents, especially American laws, both politically and legally.

Keywords

Financial sanctions, economic sanctions, money laundering, terrorism, dollar, America.